

ABONAMENTUL.

Pentru Monarhie:
Pe an 28 cor. $\frac{1}{2}$ an
14 cor. $\frac{1}{4}$ 7 cor.
Un număr 30 fileri.

□ □

Pentru străinătate:
Pe un an 32 coroane
 $\frac{1}{2}$ an 16 cor. $\frac{1}{4}$ an
8 coroane.

Unirea

INSERTIUNI.

Un șir garmond:
odată 84 fil., a doua
oară 72 fil., a treia
oră 60 fil.

□ □

Tot ce privește foaia
să se adreseze la Re-
dacțiunea și Admini-
strațiunea „Unirea”
în Blaj.

Foaie bisericească-politică. — Apare: Mercurea și Sâmbăta.

Glusul vremii.

Abdicarea guvernului maghiar. —
Disorientare generală.

Știrile sosite din Budapesta spun de schimbări radicale în sistemul inaugurat de guvernele maghiare de o serie de ani încoace. Bătrânul Wekerle, care numai de câteva zile s'a reîntors din Viena, cu a opta numire de șef al guvernului, și-a dat dimisia, plecând din fruntea afacerilor neconsolat și ne-regretat de nime, cu excepția calauzei sale, care a fost Tisza István.

A plecat într'un timp, când a ajuns să fie nu numai șeful guvernului, ci și șeful unui mare partid parlamentar. Căci cu o zi înainte a hotărât partidul Tisza-ist, că în fața evenimentelor, se disoalvă și intră în partidul lui Wekerle, ca astfel să poată mai bine sprijini o politică stearpă, fără rădăcini și fără viitor, cum a fost întotdeauna politica lui Wekerle. Și tocmai când se așteptă, că Wekerle va intră în Casa țării cu triumf și se va provoca cu emfază la marea majoritate, care îi stă la spate, tocmai în momentul acela a fost doborât la pământ și alungat din fotoliul, în care s'a susținut cu toate tertipurile, sub cele mai contradictorii platforme politice, fără să poată fi mișcat de acolo.

Căderea lui Wekerle a venit într'adevăr pe neașteptate. Două incidente i-au dat lovitura de moarte. Primul a fost, când un deputat maghiar a spus în cursul vorbirii, că la Dobrițin, unde se află de prezent regele și regina, muzica militară a intonat „Gott erhalte“.

De abia s'a aplanat incidentul acesta și s'au mulcomit spiritele, un alt deputat citește o telegramă datată din Fiume, în care se comunică revolta regimentului 79 croațesc și se enarează cum au fost

desarmați honvezii în casarma din Fiume, iar polițiștii de graniță au fost alungați din orașul luat în stăpânire de militarii croați.

Deputații maghiari la auzul acestora au incenat o demonstrație uriașă, cerând suspendarea ședinței și dimisia guvernului. Președintele Camerei, Szász a suspendat numai decât ședința, iar deputații s'au intrunit în sala festivă a parlamentului, discutând cu vehemență evenimentele și cerând ca guvernul numai decât să dimisioneze și să cedeze locul unui guvern, compus nu numai din partidele parlamentare, ci și din social-democrați și radicali. La întrunirea aceasta s'a aclamat și d. deputat român Ștefan Cicio Pop, dar Dsa nu s'a arătat aplicat a vorbi și a-se angajă în vre-o direcție.

La redeschiderea ședinței premierul Wekerle anunță, că dimisionează, iar Majestății Sale va recomanda un guvern, care să se compună din toate partidele chiar și din cele extraparlamentare.

Hotărîrea guvernului a fost adusă la cunoștința Majestății Sale încă Mercurea noaptea în Gödöllő, unde s'a reîntors din Dobrițin. Majestatea Sa a primit dimisia guvernului, iar până la designarea noului guvern a fost însărcinat tot Wekerle cu conducerea afacerilor.

Evenimentele se precipitează și nu se știe ce mai aduce ziua de mâine.

Dl deputat Mihályi Péter, în ședința de Miercuri a Camerei trage la îndoială competența dlui Vaida-Voevod, de a vorbi în numele tuturor românilor.

În repetite rânduri — a declarat dsa — a dovedit deosebirea ce este între concepția dsale și partidul național privitor la chestia de naționalități. El și aderenții săi au vestit totdeauna politica înțelegerii; au stat tot

deauna pe baza principiului de stat național, și au căutat asigurarea și satisfacerea intereselor specifice de rasă numai în unitatea statului și între cadrele națiunii maghiare. Am ajuns oare grele, hotărtoare și acum se desface din haos o lume nouă. Și în această lume nouă, va să fie membrii unei națiuni maghiare independente, puternice și mai fericite. Dorește sincer și cu credință necondiționată ca fericirea rasei sale (fajának) să o împreune și în viitor, ca și în trecut cu fericirea maghiarimei. Trebuie să releve însă plângerile românilor, cari sunt provocate, în partea cea mai mare, de aceea politică, pe care au urmat-o conducătorii partidului național, cari în ce privește scopurile finale, au lăsat în urmă, totdeauna, neșiguranță și îndoieli. Roagă pe toți, să facă tot posibilul pentru sanarea grabnică a gravaminelor românilor, și conducătorii maghiarimei să realizeze deplina armonie a sufletelor.

Acuza ce o aduce dl Mihályi comitetului nostru național, o respingem cu toată hotărrea.

Singur comitetul a reprezentat totdeauna interesele vitale ale popoului nostru; el le reprezintă și acum.

Interesele neamului românesc nu le-a reprezentat și nu le poate reprezenta niciodată un deputat guvernamental, oricare ar fi acela!

Cuvântul poporului român.

— Vorbirea dep. Vaida-Voevod. —

(Continuare și fine.)

Dep. dr. Al. Vaida: Cred că nu e nevoie de dovedit ce deosebire mare este între punctele de vedere ale primului ministru și al contelui Tisza, față de punctul al 11-lea al lui Wilson și între felul de a vedea al lui Wilson. (Așa este! înteruperi în extrema stângă). Acest abiz de despărțire nu se poate trece prin nici un fel de sofism, prin nici un fel de amăgire și de interpretare falsă. Conteșe Tisza vorbește și despre democrație. Chestiunea noastră nu este altceva decât o manifestare

a democrației. Căci doar nicăiri nu se poate îndeplini adevărata democrație și îndreptată pe calea normală de dezvoltare, — câtă vreme nu este rezolvată chestia naționalităților. Deoarece numai pe baze naționale și în cadrele națiunii e cu putință ca acest pacifism social să aibă dezvoltare normală. Și când contele Tisza polemizează cu chestiunea naționalităților — cum o numește el, și cu democrația, — la o întrerupere ce o face dep. Hock, — că fără vot universal nu este pace, — se pune pe acel punct de vedere și-și rezumă concepția lui politică, astfel, ca s'o facem când suntem într'o situație forțată, când suntem siliți la așa ceva.

Dep. *Alex. Fuhász*: Aceasta e o politică de ucidere. (Sgomot în stânga).

Dep. *Kun Béla*: O vorbire contra națiunii.

Dep. *Hock János*: Șeful de partid Tisza, vorbește în felul acesta.

Dep. *Fényes L.*: Ruinează națiunea.

Dep. *Fuhász*: Acesta e bărbatul providențial.

Președ.: Linște, vă rog!

Dep. *Al. Vaida*: Am avut fericirea, că de când contele Tisza și-a reluat acea activitate politică întreruptă până la 1910, care cred că este în amintirea vie a tuturor, — de câteori mi-am ridicat cuvântul în parlament — nu a trecut nici 48 de ore, să nu mă fi apăsât, să nu fi încercat să mă doboare. (Mișcare). Am avut și fericirea, că contele Tisza, ca prim ministru a găsit de demn să răspundă la plângerile ce-i le-am adus la cunoștință. Aceasta dovedește că între noi n'au fost relații prietenești.

Personal, se înțelege, că-l consider pe actualul prim ministru de om plăcut (mișcare). Ca politician și contrar însă îl consider de foarte periculos. Căci este mult mai periculos acela care voiește să scape strecurându-se ca peștele prin apă. (Vociferări).

Dep. *Fényes*: Stă pe gâtul națiunii maghiare ca și pe al națiunii române.

Kun Béla: Wekerle este pericolul națiunii maghiare.

Fényes László: Nu este guvernul națiunii maghiare.

Președ.: Chiamă la ordine pe dep. *Fényes*.

Întreruperi în stânga: Nu agită.

Dep. *Fényes*: Nu agit, ci spun adevărul.

Dep. *Vaida*: Așa că dl prim-ministru Wekerle, îmi este un contrar politic mai plăcut, dar mi-ar părea mai bine să-l am de contrar pe contele Tisza. (Mișcare). Fiindcă cu contele Tisza totdeauna putem fi în clar. De aceea ne-a plăcut totdeauna Tisza, care deși a declarat ca noi am agitat și dincolo de hotarele țării, — însă prin vorbirea lui de ieri, a adus mai mare serviciu cauzei noastre, decât am fi făcut noi în decurs de zece ani. (Aprobări la stânga. Mișcare în dreapta), continuându-se politica de asuprire a lui Apponyi și Bánffy față de naționalități, pe care însuși Tisza a inaugurat-o în această țară.

Onorată Cameră! Partidele maghiare nu pot face un serviciu mai mare cauzei noastre, decât proclamându-se independența Ungariei, Tisza să fie trimis ca ministru de externe la congresul de pace al lui Wilson. (Mișcare).

Fényes László: Auziți? (Sgomot. Președintele sună).

Dep. *Richter János*: Fraze goale sunt ceea ce spune.

Dep. *Fuhász*: Are toată dreptatea. Tisza e de vină.

Președ.: Vă rog liniște.

Dep. *Szilágyi*: Astea sunt ațtări.

Președ.: Mă rog liniște!

Dep. *Fényes*: Face o întrerupere.

Dep. *Mussa*: Dta ești un apotecar care n'a isprăvit studiile. (Risete în stânga).

Dep. *Fényes*: Aici nu este vorbă de o afacere dle Muzsa. (Zgomot, președ. sună).

Dep. *Vaida*: Cât privește spusese, că în această țară naționaliștii nemaghiare au fost și până acum într'o situație fericită și că este numai o mică deosebire între concepția lui Wilson și stările reale din Ungaria, trebuie să observ, că este de admirat curajul dlui prim-ministru, cu care a spus astea aci în parlament în fața țării și lumii întregi.

Dep. *St. C. Pop*: Cinic!

Dep. *Vaida*: Fiindcă doară dlui este pentru a treia sau a 4-a oară prim-ministru al Ungariei (strigăte din stânga: Pentru a 5-a oară!). E timpul să-i pue capet!) și așa s'ar putea aștepta dela el, ca să cunoască chestia naționalităților și să știe, că naționalitățile nemaghiare au sângerat pe toate fronturile. Și în acest timp, când fiii și părinții cădeau pe câmpul de luptă, închisorile erau pline și sunt și acum pline de părinți și mamele luptătorilor, ba au fost închiși chiar și copii de 14 și 16 ani, (vii contraziceri și sgomot mare în mijloc).

Bar. *Szterényi*, ministru de comerț: Calomnie mincinoasă. (Mare sgomot).

Președ.: Mă rog liniște.

Dep. *Miskolcsy*: Minciună! Calomnie!

Dep. *Fényes*: Abia acum li-s'a dat drumul! Acesta cate adevărul! (Zgomot în dreapta).

Președ. sună: Rog pe dnii deputați să păstreze liniștea. Binevoiti a aștepta, căci fără îndoială dl deputat va primi dela locul competent răspunsul convenit la expresiunile sale ne la locul lor. (Zgomot. Să auzim! Să auzim!).

Dep. *Vajda*: Dl ministru de comerț a spus că aceasta este minciună.

Bar. *Szterényi*: (Așa și este în mijloc).

Dep. *Vaida*: Vă voi arăta îndată nume: Dr. Valeriu Braniște (Zgomot și strigăte în stânga: Acesta este de 16 ani?)

Dep. *St. C. Pop*: Sunt și condamnați de 16 ani!

Dep. *Miháli*: Aveți răbdare! Nu se pot înșiră toate cazurile deodată. (Zgomot).

FOITA.

Fără titlu.

— Icoane din zilele de azi. —

(Continuare.)

2

Și conversația se continuă înainte pe tema aceasta. Virgil cuceri cu totul pe fete cu bogăția cunoștințelor sale de literatură românească. La închieră avu curajul să facă observarea pișcătoare: Dela niște domnișoare alese și bine situate cum sunteți DVoastre, s'ar pofti să aveți rafturi întregi pline cu cărți de literatură românească! — și el își îmbracă observarea în un suris plin de blândețe.

— Dar nu ni-ai pomenit nimic de poezii românești, — zise Elvira, care privia mai cu simpatie pe Virgil.

— Poezii dpoară? avem de toată frumuseța, admirabile chiar!

— Avem și noi câțiva numeri din „Luceafărul“, pe acolo am cetit câte una, dar n'am rămas prea încântată!

— Regret, că n'am la dispoziție câteva volume, de pildă pe Coșbuc, Eminescu, Gega,

ori chiar și pe Matilda Poni, ca cetindu-vă câteva pagini, se vă fac să gustați plăceri necunoscute. Dar, să mă iertați — zise el, privind la orologiu, — concediul meu parecă a trecut, păr. protopop pleacă și eu rămân pe drumuri!

— Vorbă să fie! — reflectă Felicia, avem noi trăsură, te pornim îndată pe urma protopopului și de sigur ai să-l ajungi, dar eu știu, că Sfînția Sa nu se grăbește așa tare!

— Spunea, că mă va aviză de timpul plecării.

— Ei, atunci mă informez eu, dacă a venit cineva după Dta, — și Elvira ieși.

— Ce frumos ni-ai vorbit, — îi zise Felicia într'un transport de plăcere, fixându-l eu ochii schinteietori. Crede-mă, regret de-părtarea Dtale.

— Mă măguliți foarte mult, — răspunse Virgil cu modestie. — Dinpotrivă, poate ar fi trebuit să vorbim altceva.

— O, nu! decât niște vorbe de clacă, mai bine așa. Dar se sperăm, că mai vii la noi.

— S'ar putea să trec pe aci fără ca să nu văd frumoșii ochi ai Dtale?

— Bine, bine! — răspunse Felicia roșind, — începi eu complimentele.

— Și de ce nu ar putea fi vorba mea sinceră? de ce n'aș putea spune ceace simțesc în inima mea? — Și Virgil trebui să termine, căci Elvira intră:

— Mi-ar placea să nu spun adevărul, încep eu, dar mă jenez, un băiat a venit dela părintele, și a zis, că dl protopop pleacă peste o jumătate de ceas.

— Atunci plec și eu!

— De ce așa grăbit?

— Nu se cade, să fiu așteptat.

— Dar, reținem făgăduința Dtale.

— De sigur, pe aci am se trec la re-intoarcere.

— Și când va fi reintoarcerea?

— Peste trei săptămâni.

— E prea mult! — exclamă repede Felicia. — Peste două este aci o petrecere de vară, aranjată chiar de colegii Dtale, se poate să nu iei parte?

— Peste două săptămâni? nici nu știam, mă veiu socoti.

— Și acum încătrău? — întrebă Elvira.

— Pe la câțiva prietini și cunoscuți, ca să mă mai distrag.

— Și ca să faci cunoștințe, — îi întrepruse Felicia.

Dep. *Vaida*: Acest om a fost arestat opt luni, fiind absolut nevinovat și numai când ministrul de externe a primit în numele monarhiei punctele lui Wilson atunci a fost eliberat. (Zgomot și strigăte în mijloc: Mult mai de vreme!) Afară de aceasta încă 4 domni... (Strigăte în stânga: Cine au fost aceia? Cerem numele!) Binevoiii a telefonă la Cluj și să întrebați. Apoi să mă desmințiți. (Strigăte din dreapta: De sigur sunt arestați pentru alte învinuirii! Învățători de 16 ani!)

Președ.: Rog liniște, dlor deputați!

Dep. *St. C. Pop*: Rog a rândui o cercetare! Opt sentințe judiciare în 2 săptămâni.

Președ.: Rog pe dl dep. Pop să fie liniștit.

Dep. *Juriga*: Și în închisori au murit de foame și tifos. (Zgomot).

Dep. *Szilágyi*: Urmările instigațiilor! (Zgomot în stânga).

Dep. *Vajda*: Onor. adunare! Este oare aceasta situație fericită așa aproape de punctele lui Wilson? Școlile noastre sunt închise cu sutele. Probabil că știți aceasta. Poate știți și că gimnaziile noastre au fost maghiarizate, că au fost cerute condiții așa de imposibile, încât nu le putem implini și aceasta numai ca să puteți maghiariza gimnaziile noastre, rămase, încă de pe vremea absolutismului.

Dep. *Juriga*: Dela noi au luat banii societății „Matica”!

Dep. *Vaida*: Dacă v'ați interesa cum ar fi datoria Dvtră să vă interesați de aceste chestii ați fi aflat chiar și din gazete, că în Sibiu comisarul guvernului nu s'a oprit nici măcar în fața sf. altar, ci a trimis jandarmi în bisericile noastre. Veți recunoaște doar, că aceasta nu este punctul de vedere aprobat de Wilson! Nu voiesc să fac recriminări, căci nu trăim timpuri ca să putem ajunge ceva prin recriminări, ci această chestie trebuie rezolvată pe cale pașnică și a bunei înțelegeri...

Dep. *Zsembéri*: Cu aceasta ar fi trebuit să începeți!

— Se poate! — căci doar ts de 23 ani și trebuie să mă însor!

— Ne promiți să ne scrii și noue, de pe unde te vei simți mai bine?

— Bucuros! — și Virgil plecă.

— Vei vedea, că dacă trece prin Pal-tini, strigoaia de Aurelia îl apucă în mrejiile ei! — spuse Felicia cu mânie.

— Nu mă tem! — o mângăie Elvira. — Virgil e un băiat deștept, începe a-mi plăcea și mie, pagubă că e cleric!

— Mie mi-e drag! — adause Felicia, — simt, că mă doare depărtarea lui...

Și în casa văduvei din Măgura se începă o nouă viață de gândire și de sentiment. Un dor de scrisul românesc deșteptase Virgil în inimile fetelor și o icoană plină de blândețe se ivi deodată în sufletul Feliciei, — și copila era așa de fericită, când putea sta de vorbă cu icoana aceasta, care zi de zi se ivea tot mai des și îi era tot mai drag...

(Va urma).

Dep. *Vaida*... între naționalitățile mari și mici. Dar față de astfel de afirmații, cum le-a făcut ieri dl prim-ministru, este imposibil să nu intervievăm cineva ca să arete starea de fapt. Aveți doar și ordinațiuni privitoare la proprietatea agrară, care oprește pe soldatul invalid...

Dep. *St. C. Pop*: Fiindcă magnații ardeleni domnesc în Ardeal. (Mare zgomot în dreapta).

Dep. *Vaida*: ...să cumpere jumătate de jugăr de pământ, ca să-și zidească o casă, după ce și-a pus viața în pericol și și-a jertfit sănătatea. Aceasta nu corespunde cu principiile lui Wilson. Și totuși s'a găsit un prim-ministru care cutează să arete aci, că soarta nemaghiarului este așa de fericită în această țară, încât corespunde pe deplin cu punctul de vedere al lui Wilson.

A spus cineva că Wilson nu se gândește numai la naționalitățile nemaghiare, ci se gândește și la națiunea maghiară și la fiii ei asupriți. Priviți în jurul dvstră, în toată adunarea sunt 4 deputați români și 2 slovaci.

Dep. *Fényes*: Social-democrații n'au nici un reprezentant aci!

Dep. *Vaida*: ...și nici măcar un singur deputat social-democrat maghiar nu este de față, ca să fie apărătorul intereselor lor.

Dep. *Fényes*: Acesta este parlamentul de clasă.

Dep. *Vaida*: Cât timp domnește această stare de lucruri în această țară fericită și vine cineva să spună, că între punctul de vedere al lui Wilson și între starea de lucruri ce domnește aci, este numai o mică deosebire de vederi, dați-mi voie să nu caracterizez mai de aproape aceasta, căci aș trebui să mă servesc de un termen care nu este parlamentar.

Se poate că să înceapă din nou acele presiuni de cari s'au servit odată și contele Tisza, spunând, că s'au exprimat odată în această chestie cei însemnați, căutând să expună în așa fel lucrurile ca și cum nu noi suntem adevărații reprezentanți ai românilor. Sub presiunile solgăbirăilor și fișpanilor poate că veți găsi ici colo câte un nemaghiar, care se va exprima în mod patriotic. Căci ce înseamnă manifestatie patriotică? Nu faptul, că este într'adevăr patriotică, ci faptul că face guvernului serviciul, de a-l scoate momentan dintr'o situație neplăcută. Să te simți fericit, folosind asemenea mijloace în timpuri ca acestea prin cari trecem, este o sfortare deamnă de compătimitere. Nu se poate proceda altfel decât cu cea mai deplină sinceritate și recunoaștere a stării de lucruri, numai punându-ne pe temelia adevărat creștină, pe adevărata bază a lui Wilson și atunci, când cu toții vom fi în contact cu națiuni egale în drepturi și libere atunci ne putem da mâna și în viitor, însă între asupritori și asupriți n'a putut fi niciodată relațiuni sincere, de când stă lumea. Deci trebuie să ne străduim, ca să fim cu toții egali în drepturi și în rang și liberi, Pentru aceasta nu sunt de lipsă discuțiuni lungi, ci să se dea posibilitatea, ca toate naționalitățile nemaghiare să poată desfășura organizațiile lor naționale, ca astfel să avem cu cine continua discuția, și care să nu se miște, în cadrele înguste ale ace-

stei țeri, fiindcă această chestie nu va fi deslegată de acei politicieni scurți la vedere, cari se numesc cu plăcere bărbați de stat, fiindcă aceasta este acum o chestie internațională, o chestie a conștiinței întregii omenimi, ca să fie rezolvată în mod cinstit. Și să fii încredințat (conștienți de faptul, că nu persoana mea trecătoare și slabă vorbește prin mine ci întreaga naționalitate română și că în aceste momente istorice fiecare român simte de o potrivă și fiecare inimă românească este pătrunsă de aceste simțăminte, de aceste doriri și speranțe, pe cari le-am exprimat aci).

Dep. slovac *Juriga*: Să trăească!

Deputații români felicită pe orator.

Răspunsul Germaniei la nota lui Wilson.

La nota din 14 alui Wilson guvernul Germaniei a dat în 20 crt. următorul răspuns:

Guvernul Germaniei primind propunerea privitoare la evacuarea teritoriilor ocupate, a făcut-o aceasta cu intenția, ca modalitățile evăcuării și condițiile armistițiului să fie stabilite de factorii militari competenți păstrându-se actualul raport de forțe de pe fronturi. Guvernul german lasă, ca prezidentul Statelor-Unite să dea ocazie la stabilirea amănuntelor. Speră, că acesta — prezidentul Wilson — nu va aprobă astfel de pretenziuni, cari sunt incompatibile cu demnitatea poporului german și cu principiile păcii întemeiate pe dreptate.

Guvernul german protestează împotriva acuzelor ridicate contra armatei de pe uscat și contra marinei germane și deci contra poporului german că ar fi săvârșit acte neumane și ilegale. Devastările totdeauna vor fi necesare pentru acoperirea retragerilor și acestea sunt îngăduite de drept internațional. Trupele germane au primit cele mai aspre îndrumări ca să cruțe averea privată și să se îngrijască după putință de populația civilă. Dacă cu toate acestea se comit ilegalități, vinovații își vor primi pedeapsa. Guvernul german neagă, că marinarii nemți cu prilejul cufundării vapoarelor ar fi cufundat intenționat și naviculele de scăpare împreună cu persoanele din ele.

Guvernul german propune ca exactitatea acestor fapte să fie stabilită de comisii neutrale.

Pentru a evita tot ce poate îngreuna opera păcii s'a dat, la inițiativa guvernului german, ordin tuturor comandanților de submarine, care va exclude cufundarea vapoarelor de persoane; însă nu poate lua — guvernul german — răspunderea, ca toate sub-

marinele nemțești vor primi ordinul acesta înainte de-a se rentoarce acasă.

Președintele a designat ca condiție fundamentală a păcii desființarea oricărei autorități despotice, care singură și neconturbată de nime, după bunul său plac poate primejdui pacea lumii. La aceasta guvernul german răspunde:

Până acum reprezentanța poporului n'a avut în Germania nici o influență asupra constituirii guvernului. Constituția n'a avut dispoziții privitoare la colaborarea reprezentanței poporului în chestiunile păcii și ale războiului. Situația aceasta o a schimbat radical. Guvernul actual s'a constituit în deplină armonie cu dorințele reprezentanților poporului aleși pe baza dreptului electoral egal universal, secret și imediat. Membrii lui sunt conducătorii partidelor mari parlamentare. Nici în viitor nu va putea constitui și nu va putea conduce guvernul, care nu se bucură de încrederea majorității parlamentare. Responsabilitatea cancelarului față de reprezentanța poporului se stavilește și asigură prin lege. Cea dintâiu acțiune a noului guvern a fost prezentarea înaintea dietei a unui proiect de lege, care spune că pe viitor hotărâri privitor la războiu și pace se pot lua numai cu învoirea parlamentului. Statorirea noului sistem o garantează nu numai legile pozitive ci și voința nestrămutată a poporului, a cărui, cea mai mare parte pretinde continuarea energică a lui. La întrebarea președintelui, că cu cine are el și guvernele statelor aliate contra Germaniei, de-a face, răspunsul nostru limpede e că propunerea de pace purcede de la un astfel de guvern, care e scutit de influența oricărui factor despotice și neresponsabil și care — guvern — e sprijinit de majoritatea covârșitoare a poporului german.

Berlin, 20 Octomvrie 1918.

Solf,
secretarul afacerilor externe.

Informațiuni.

Criza guvernului Marghiloman.

Un membru al legățiunii române din Bern a declarat unui corespondent al ziarului »Déli Hirlep«, că zilele guvernului Marghilomanu sunt numărâte. La putere va veni partidul liberal al lui Bratianu, care va continua războiul cu puterile centrale voind să asigure României o situație favorabilă la congresul de pace. În Iași domnește o agitație imenză războinică nutrită mereu de descălecarea trupelor franceze și engleze în Băsărabia.

Comitetul național român, constituit în Paris, a fost recunoscut — cum spune ziarul »Az Est« în nrul său dela 25 crt. — din partea guvernului francez. Scopul activității acestui comitet este eliberarea tuturor Românilor subjugăți.

Alăturarea Austriei nemțești la Germania. Membrii comitetului național ai nemților din Austria, care a decis alăturarea teritoriilor nemțești la Germania, au călătorit la Berlin pentru a-se înțelege cu factorii competenți de acolo.

Unirea Rutenilor. Baronul Wassilko, președintele clubului rutean din parlamentul vienez, a declarat unui corespondent al ziarului »Az Est«: »Noi am proclamat statul independent rutean, care va cuprinde pe toți Rutenii din Austria și Ungaria, și au constituit un comitet național. Că oare noul stat rutean alipise-va la Ucraina sau la plănuita confederație a statelor dunărene, e chestia viitorului«.

Atacuri violente contra lui Wilhelm II. Câteva ziare din Germania îndreaptă de câțva timp atacuri neobicinuit de vehemente împotriva împăratului Wilhelm II. și împotriva moștenitorului de tron. Ziarele acestea spun, că atât în cererile largi ale poporului cât și în cererile cele mai înalte oamenii cred de dorința de a-l vedea pe împăratul și fiul său abdicând, ca astfel statul să poată eși din actuala criză.

Invasia română nu e iminentă. La întrebarea comitetului com. Murăș-Turda, că este posibilă în timpul cel mai apropiat o invazie română, premierul Wekerle a răspuns, că pe baza știrilor primită dela comanda supremă a armatei, deocamdată populația poate fi liniștită. Primejdia invaziei române nu e iminentă.

Armata franceză la Dunăre. Comunicatul oficios francez din 20 crt. spune, că trupele franceze au ajuns în 19 crt. la Vidin, oprind comunicația pe Dunăre.

Recoala din Fiume. Din prilejul proclamației statului independent sud-slavic, au avut loc în 23 crt. mari serbări naționale în Susak, localitate din apropierea orașului Fiume. Toate autoritățile publice civile și militare au depus jurământul pe numele noului stat. Soldații regimentului comun de inf. Nr. 79, care staționă în Fiume, s'au reșcolat și au luat în stăpânire orașul. Au năvălit asupra palatului justiției, au eliberat pe toți deținuții și au sfârticat actele oficiale. Pe străzile orașului au avut loc ciocniri sângeroase cu gendarmeria de graniță, care voia să împedecă devastările miliției. Jekolfalussy, guvernorul orașului a cerut imediat telefonice ajutor dela guvernul maghiar. Au fost trimise trupe maghiare, cari au restabilit ordinea. În Fiume s'a declarat starea de asediu.

Necrolog. † *Mărioara Dr. Florea*, după un morb greu, împărtășită cu ss. Sacramente ale muribunzilor, Duminecă în 20 Oct. a. c. la 1 oră d. a. și-a dat nobilul său suflet în mâinile Creatorului, în anul al 30-lea al etății și al 8-lea al fericitei sale căsătorii.

Osămintele decedatei s'au așezat spre odihnă vecinică, în 23 Oct. a. c. la 2 ore d. a. în Sâncel.

Dr. Octavian Florea, medic de ștab, ca soț. *Eleonora* și *Emil*, ca fii. *Văd. Maria Vlăssa*, ca mamă. *Emil Vlăssa*, ca frate. *Veronica Florea*, ca soacră.

— † *Ioan Petru Suciu*, student în cl. VII-a a gimnaziului din Blaj, după grele suferințe a trecut la cele eterne. Miercuri în 16 Oct. 1918. la 2 ore din zi, în al 18-lea an al vieții, împărtășit fiind cu sf. taine ale muribunzilor.

Rămășițele pământești s'au așezat spre veșnică odihnă în cimiterul gr.-cat. din Teiuș, Vineri la 18 Oct. la orele 1 d. a.

Odihneasă în pace!

Bibliografie.

A apărut:

„Copiii în război“

— Schițe din zilele de acum. —

De: Al. Ctura, A. Melin și T. Cocș.

Această broșură formează nr. 3. din „Cărțile războiului“ întocmite de A. Melin. Cuprinde schițe duiioase din viața copiilor în legătură cu războiul. O fărâșă reală din sbuciumul obștesc al anilor de război. Numele autorilor e o indiscutabilă dovadă de nivelul literar al cărții. Ca podoabă are o copertă foarte drăguță. Prețul 60 fil.

MAI NOU.

Se amână reînceperea prelegerilor la institutele din Blaj. După încheierea foii, Administrația de aici ne autorisează să anunțăm publicul, că prelegerile la institutele din Blaj (gimnaziu, inst. pedag., școala civilă) nu se vor începe în 1 Noemvrie, pe urma ravagiilor boalei spaniole.

Terminul, când se vor relua prelegerile nu e fixat încă. Il vom comunica, imediat ce-l vom ști. Probabil va fi 15—20 Noemvrie.

Răspunsul lui Wilson la nota din 20 crt. a Germaniei. În răspunsul său la nota nouă a guvernului german Wilson spune, că a rugat guvernele antantei să-și precizeze condițiile de armistițiu. Spune apoi, că deși în Germania s'au schimbat în măsură însemnată lucrurile totuș poporul nemțesc nu are încă influența suficientă asupra factorilor militari. Influența regelui Prusiei asupra politicii statului e nesguduită. Guvernul Statelor-Unite poate discuta numai cu acei reprezentanți ai poporului nemțesc, cari ca adevărați conducători ai țerii pot garanta statornicia Germaniei. Dacă actualele autorități militare și actuala putere monarhică vor continua a stăpâni, Germania nu poate cere pace, ci trebuie să capituleze.

Andrássy ministru comun de externe. Conte Burián a abdicat în locul lui a fost denumit contele *Juliu Andrássy*, cel care voia să adnezeze Lovcenul.

Proprietar, editor și Redactor responsabil:
Ioan Suciu.